

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl.
Pe o jumătate de an . . . . . 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Strîmtorați.

(*) În săptămâna trecută s'au petrecut earăși lucruri mai însemnate pentru noi. În Budapesta s'au început ședințele așa ziselor «*delegațiuni*», — despre cari se dăm mai înainte câteva deslușiri:

Împărăția noastră împărțită fiind în două țeri, *Austria* și *Ungaria*, fiecare țeară își are dieta ei oșebită de a celeialte, Ungaria în *Pesta*, Austria în *Viena*. Este însă și un sfat obștesc pentru amândouă țerile, în care se trimit și deputați din Ungaria și din Austria, și în care se desbat numai lucruri de cea mai mare însemnătate pentru Împărăție, ca, spre pildă, despre susținerea armatei, despre ținuta Împărăției față cu țerile învecinate, și altele. Acest sfat înalt se chiamă: «*Delegațiuni*», intrunindu-se în fiecare an odată, deschis de însuși Majestatea Sa. 'I-am putea zice și „*Dieta-Împărăției*“, în deosebire de dietele singuratice ale celor două țeri ce alcătuiesc împărăția.

Și eată acum ce s'a petrecut în această înaltă dietă.

Ministri unguri, care până la procesul Memorandului ziceau că nemulțumire între Români nu este, și că numai câțiva gazetari fac gură și ațîță, — au văzut acum și ei, că într'adevăr mișcare și nemulțumire este, încă foarte mare, așa de mare că lor nici că le mai stă în putere a o îneca, — și s'au gândit la felul cum ar pute totuși să-i pună capăt? În loc însă să asculte de noi, să ne dea ceea ce cu atâta dreptate le cerem, ca astfel nemulțumirea să peară și mișcarea să încete de sine, lor le-a intrat în cap un alt gârgăun: că adecă noi Românii de fapt n'am fi nemulțumiți cu stăpânirea lor, dară frații nostri din România ne-ar fi indemnând să ne arătăm nemulțumiți. Și așa 'și-au zis ei: de vrem se înceteze nemulțumirea de aici, să facem ceva cumva, ca să înceteze mișcările din România, care spriginesc mișcarea dela noi. Pentru scopul acesta, deschizându-se ședințele delegațiilor, au început câțiva simbriași ai guvernului unguresc, a ataca pe ministrul trebilor din afară a Împărăției (care și el e numai unul pentru amândouă țerile) că de ce nu face imputări guvernului Țerii Românești, pentru-că lasă acolo mișcări care încurajază mișcarea Românilor de dincoace, — a noastră?

Cu alte cuvinte: deputații Unguri credeau să poată îndupleca pe ministrul treburilor din afară ale Împărăției, ca să păsească el la mijloc, pentru a oprî pe frații nostri din România de a se mai mișca și a ne încurajia, ca apoi noi să desnădejduim, și — se tăcem și noi!

Contele *Kálnoky* ministrul trebilor din afară, însă, deși Ungur și el, vede ceva mai departe ca scurt vazătorii miniștri și deputați unguri. El a văzut de loc prostia cererii confrăților sei, căci doar' România nu e pe pusta Ungariei, nici supusă lor, ci e o țeară de sine stătătoare, în trebile căreia nu prea ușor te poți mesteca, decât poate cu arma în mână. Ear' arma în mână nu se ia așa ușor de dragul alor câțiva împintenați. El le-a răspuns zicând că treaba asta e foarte gingașă, că în România legile sînt cu mult mai îngăduitoare. Acolo poți ține cu mult mai ușor adunări, și nu le poți împedeca. Le-a zis-o mai departe el însuși deputaților Unguri, privitor la credința lor, că: „*ar fi foarte greșit a crede, că nemulțumirea și ferberea între Românii nostri (adecă din Ungaria) vine numai din Regatul Român, și că ar fi adusă anume de acolo!*... Cu alte cuvinte, le-a zis-o limpede că-s proști dacă cred ce cred, și le-a spus mai departe că el nu poate pași dușmănos față cu România, *căci tocmai de prietenia Țerii-Românești, Împărăția noastră, a cărei treburi din afară el le conduce, are foarte mare lipsă!*..

În urma acestor răspunsuri hotărîte, deputații unguri au rămas opăriți, înfrânți, căci ei nădejduiau că-l vor îndupleca pe *Kálnoky* a se prinde în poră cu România prin ce noi ne vom spăria și vom amuți, purtând earăși mai departe jugul în tăcere, — și eată că ei foarte pe ușor au „deslegat“ cestia noastră arzătoare. S'au fript însă. N'au isbit și nu vor isbuti, până dreptate nu ne vor face.

Causei și luptei noastre 'i-au folosit însă chiar ei, dușmanii nostri, prin aceea că au adus-o în vorbă în acel înalt sfat al țerii, unde numai despre cele mai însemnate treburi ale Împărăției se vorbește!

Ear' în urma felului cum s'a sfișit desbaterea asupra ei, putem cu drept cuvânt zice: că îngâmfarea ungurescă a fost și în *delegațiuni* ca și la *Haaga*, înfrântă, lovită în față! Urmările nu vor întârzia prea mult nici ele!..

Tot mai sus!

(*) Cum se schimbă vremurile!

Era un timp, nu tocmai îndepărtat, cu vre-o zece ani înainte, când îngâmfății cărmuitori ai țerii noastre, nici că voiau să audă măcar, despre aceea, că în această țeară ar mai fi trăind și alte neamuri, alte limbi de oameni, alte naționalități, afară de nația cu pinteni. Ei bucinau în gură mare, prin foile lor, că în *Ungaria cestiune de naționalități nu este!* că o singură națiune viețuește în lăuntrul hotarelor ei: *cea maghiară!* Era minune să afli în o foaie ungurescă vorbă despre Români, Slovaci ori Sârbi!

Am început însă deodată noi Românii a da semne mai puternice de viață, a le striga în urechi că și noi trăim, și că le cerem drepturile ce ni-se cuvin pentru a pute trăi cum se cade, ca popor cinstit și numeros al țerii!

Au început atunci pe încetul a vorbi foile ungurești despre noi, nu însă pentru a ne da vre-o însemnătate oarecare, ci pentru a tăgădui că ni-s'ar cuveni vre-un drept oare-care, — doară nici dreptul la viață!... Ce? Aici toate sînt maghiare: pământ, pâne, apă, aer, soare! Tot așa un frumos șir de ani de-arîndul.

Când însă, în timpul din urmă au văzut, că poporul român, ca scuturat de mâna lui Dumnezeu, se zbate și se mișcă din ce în ce tot mai puternic, că bate cu tărie cu piciorul în pământul țerii sale, ca să răsune departe peste hotare, să audă străinatatea și să destupe ea urechile ministrilor unguri ce se fac a nu-'i auzi glasul acestui popor, — atunci *nu numai toate foile lor au prins a scrie despre Români și mișcarea românească, ci, în vremea procesului Memorandului, chiar și în dieta țerii și în sfaturile ministrilor s'a adus vorbă despre noi, cercând mijloace de a năbuși strigătul, de a sugruma mișcarea...* Și mintea lor proastă li-a spus că cel mai bun mijloc este a *îndoii lanțurile, a deschide temnițele!*...

Dar' chiar zuruirea lanțurilor și izbirea ușilor grele ale temnițelor, mai departe au dus sunetul cel de fiori purtător. . .

În urma tuturor acestora, au început, apăsătorii, a primi aspre muștrări din

toate părțile, osândiri și ocări, — și atunci ei au alergat la un alt loc după ajutor, *au adus vorba despre noi și mai sus*, nu numai în dieta țerii lor, ci în *Dieta-Împărăției*, în delegațiuni, — crezând că vor să primească de aici vre-un sfat cum să ne astupe gura, cum să ne sugrume. . . Știm ce răspuns li-s'a dat.

Din toate acestea apoi, ori-ce om cuminte poate să vadă, că într'adevăr sânt cât de bine strimtorați îngâmfășii cărmuitori unguri ai țerii noastre, prin ținuta vrednică și bărbătească a poporului român din vremile din urmă. Și mai ales ori-și-care Român va înțelege azi mai virtos ca ieri, cât de luminat, înainte văzător și înțelept era sfatul, ce bravul nostru stegar național, dl *Dr. I. Rațiu*, după-ce a intrat în temniță, ni-'l-a dat nouă celor rămași afară, zicând unuia ce 'l-a cercetat:

«*Să spui la toți că bine se se țină și curagioși înainte se meargă, dacă e să ajungem la isbândă! Noi aici în lanțuri de-am fi puși, tot n'avem să ne dăm!... Vom scăpa noi de toate!*»..

Să jurăm, frați Români, că așa vom face, și atunci nici isbânda ostenelelor noastre nu ne va lipsi!

Vedem că lupta noastră înaintează și răsunetul ei străbate tot mai mult și tot mai sus! Într'o vreme nu s'auzea nimic despre noi. Mișcându-ne puternic, au prins a vorbi în foile lor de noi, apoi mai sus: în dieta țerii, acum și mai sus: în dieta Împărăției! Semne bune acestea. *Pe noi însă se nu ne amăgească! Să nu punem arma la picior și mâinile în sin, căci la isbândă n'am ajuns încă.* Chiar acum: tot mai bine se ne ținem, tot mai tare se ne încordăm!

Azi se fie apăsătorii nostri strimtorați din o parte, mâne din alta, și atunci poimâne *siliți* vor fi să stee de vorbă cu noi, să țină seamă de dorințele noastre și să ni-le împlinească! . . .

Dr. Vasilie Lucaciu osândit încă odată!

Pusu-și-au gând reu pe el!

Am vestit la timpul seu, că dl *Dr. Vasilie Lucaciu* are să stee pe 23 Sept. n. (Sâmbăta trecută) de nou în fața judecătorilor unguri. Și a stat. Dar' aceea-ce s'a făcut de astădată cu acest neînfricoșat bărbat: nu s'a mai pomenit la nici o altă pertractare, la nici o altă judecată! Eată istoria întregi neplăceri.

După venirea dela Viena unde fusese și d-sa cu Memorandul în 1892, a conchiemat la Șișești o adunare de popor ca să-'i deee seamă de drumul la Împăratul. Adunarea a fost oprită de solgăbirău. Dr. Lucaciu a apelat contra opreliștei, și în scrisoarea de apelație ci-că ar fi vătēmat onoarea solgăbirăului Schmidt, folosindu-se de vorbe aspre la adresa lui.

Dar' solgăbirăul Schmidt nu s'a ridicat contra Drului Lucaciu. S'a ridicat însă ministrul de pe atunci *Szapári* cerēnd el cercetare contra lui Dr. Lucaciu pentru-că a vătēmat pe un slujbaș al seu. Scrisoarea cu vătēmarea a ajuns la ministru în 13 Iulie 1892. După lege, în timp de 3 luni trebuia pornită cercetarea. Cercetarea însă nu s'a pornit decât în 31 Decembrie 1892, așa dar' după cinci luni, deci în afară de marginile legii! . . .

Una la mână!

Mergēnd apoi un jude la Seghedin, unde era Lucaciu închis, ca să-'l asculte în această pricină, dl *Dr. Lucaciu* a cerut să fie ascultat românește și să se iee și protocolul românește. Nici una nici alta n'a voit judele să o facă, și firește dl Lucaciu încă n'a voit să-'i răspundă *ungurește*, și așa s'a dus judele acasă fără nici o ispravă. Acum a ajuns treaba la pertractare, fără însă ca acusatul să fi fost ascultat în pricina sa!

A doua la mână!

Acum în 23 Sept n. la pertractare 'i-s'au pus dlui *Dr. Lucaciu* mai multe întrebări, la cari d-sa a cercat să deee răspuns, firește în limba română. Și aci s'a întēplat ce earăși nu s'a mai pomenit la nici o altă pertractare până acum: *tribunalul 'l-a oprit de-a da răspunsurile ce el 'i-le cerea, zicēnd că de vreme-ce știe că Lucaciu știe ungrește, nu-'i eartă să vorbească în limba sa maternă, decât ungrește!* Nevoind Lucaciu să se lapede de dreptul ce legea îl dă de-a vorbi în limba sa, tribunalul declară că îl socotește ca nevoind să deee răspuns, și — îl va judeca și așa!

A treia la mână.

Aci se începe apoi lupta apărătorului *Coriolan Bredicean*, avocat în *Lugoj*. Mult, cinstit și cu foc s'a luptat avocatul pentru clientul (apărătorul) seu, cercēnd să dovedească că pira e învechită, pornită după trecerea terminului prescriș de lege, și altele și altele, — dar' bate-te cu morile de vânt și cu nebunii dacă poți! N'a isbutit a-'i face să recunoască că ce-'i alb e alb și nu negru, și obosit și necăjit, vēzēnd cu ce oameni încăpăținați și dārji are a face, la sfatul însuși dlui Dr. Lucaciu, a încetat apărarea, a părăsit sala înainte de sfirșitul pertractării, și 'l-a lăsat singur pe acusat. . .

A patra la mână!

Și 'și-a ținut procurorul vorbirea, și s'a adus judecată asupra unui om căruia nu 'i-s'a dat voie a vorbi, și pe care nici apărător nu 'l-a putut avocatul, fiind mereu șicanat de procuror și județi.

Judecata este următoarea:

Dr. Vasilie Lucaciu osândit la șese luni arest și 200 fl. pedeapsă în bani!

Atâta reutate, inverșunare, turbare chiar, din partea unor judecători, nu s'a mai vēzut ca și cu acest privilegiu!

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Mărgău (sub Munții-Apuseni)

culese de *George Ungurean*, econom.

*Floricele de pe câmp
Le-am cules toate la rînd,
De prin lume, de prin țeară,
Și le-am dat la lume eară!*

George Ungurean.

Uită-te, bade, la mine
De vezi cât îmi stă de bine,
Că-'s albă ne-săpunită,
Roșie ne-rumenită!
Caută, bade, 'n ochii mei,
Că-'s negri ca murele
Ori ca porumbelele;
Dar' te uită la a ta:
Că de când n'are sopen
Pare că-i trasă pe horn!
De când n'are rumenele
Pare că-i un drac cu pele!.

Că la cap e ca buha,
Și la ochi e ca sciuca;
Și la gură n'o pot spune
Mă tem că m'or ride 'n lume..

Auzi, neică, cucul cântă,
Eși afară de-'l ascultă!
De ți-a cânta cucul bine,
Trage nădejde la mine
De ți-a cânta cucul rău
Nădejdea-i la Dumnezeu!.

Mândra mea de doamnă mare
Nici obele 'n cisme n'are;
Ci se 'ncalță cu hârtie
Că să-'mi fie dragă mie,
Bate, Doamne, omul rău
Deasupra capului meu!

Vai de mine duce-m'aș
Cu bădiță la imaș,
Nu 'mi-ar trebui nănaș,
Nici popă să mă cunune
Numai noi cu vorbe bune.

Hei, săracul ce-'i sărac
La nime nu-i cade drag,
Numai vara 'ntr'un dărăb
Până gată de lucrat!
Dacă gată de lucrat
Du-te la dracu sărac!

Mănțe-te focul de țeară,
Cale lungă și amară,
Și te mănțe focul lume,
Mult m'am năcăjit în tine!

Frunză verde ca bobul
Mândră peană-i norocul,
Nu se face 'n tot locul,
Nici nu-'l are tot omul,
Că se face lungă cale
Și s'alege cine-'l are..

Frunză verde bob și linte
Șadă dracu și-'n ea minte,
Dacă n'o fost mai nainte,
Acum de geaba-i aci,
Că eu n'o pot folosi!

Scrisori de mulțumită

domnului

V. A. Urechia.

Iubiții noștri cetitori au cunoștință despre frumoasele și româneștile isprăvi din timpul din urmă ale învățatului profesor de universitate din București V. A. Urechia, președintele Ligei române.

Domnia-sa a scos vestita carte „Voci latine” cu sutele de scrisori dela mari bărbați europeni, dogenitoare a purtării stăpânirilor ungurești față cu noi, carte care multă amărăciune li-a căsunat impințențelor, și mult folos nou.

Nu mult după asta a tipărit o altă carte numită „Acte inedite”, adecă documente vechi nescoase încă la iveală. Aici a publicat mai multe scrisori de-ale generalilor unguri Klapka și Kossuth de prin 1860, din care ese foarte luminos la iveală, că conducătorii unguri când sunt în strimtoare, făgăduesc cer și pământ ca să le dai ajutor, ear' după-ce au scăpat din incurcă, nici nu vreau să mai audă de ce-au făgăduit, și nici poveste să-și implinească cuvântul dat, cum o fac aceasta oamenii cinstiți. Așa Klapka și Kossuth fiind și poporul lor unguresc apăsător de jugul nemțesc, făgăduiau atunci lui Cuzavodă, Domnitorul Terii-Românești, că dacă le va ajuta să se scuture de jugul austriac, ne vor da nouă Românilor ungureni, chiar mai mult decât noi azi cerem. Primejdia a trecut. Dar' crezi că și-au ținut Ungurii cuvântul! Vedem noi cum și-l-au ținut.

Dl Urechia a scos acum la iveală scrisorile cu făgăduințele lor de atunci, trimițând cartea la toți învățații din Europa, și li-a dat pe față credința și omenia Maghiarilor. Asta i-a durut și li-a stricat tot așa de mult ca „Vocile latine”.

S'a dus apoi la Haaga dl V. A. Urechia, și a apărut și acolo cu multă bravură și cinste cauza noastră.

Pentru aceste alergări și obosiri ale acestui strălucit bărbat, făcute toate pentru noi asupriții Români ardeleni și ungureni, i-s'a trimis în săptămâna trecută o scrisoare de mulțumită din partea Românilor din Sibiu, de următorul cuprins:

Ilustre domnule!

Plini de mândrie și covârșiți de admirație cetit-am uriașa lucrare „Voci latine”. Ea a probat într'un chip ce a zăpăcit pe potrivnici și a întrecut cele mai îndrăznește așteptări ale noastre, că frații de un sânge, că lumea multă și învățată ne iubește în nefericirea noastră și ne spriginește legiuirile noastre așteptări.

Dar' abia ne-am recules de sub bucuria acestei minunate lucrări, și eată munca D-Tale stăruitoare și neobosită ne-a înzestrat cu o nouă mare lucrare. Prin „Actele inedite” ai dovedit potrivnicilor noștri cu vorbele lor proprii, că nedreptate ne fac când pun la îndoială credința noastră către Tron și patrie și când tăgăduesc patriotismul așteptărilor noastre. Li-ai dovedit cu scrisorile lor proprii, că bănelile cu care ne încarcă, lor li-se cuvin, și că nimic nu cerem ce nu ni-ar fi făgăduit cu prisosință întemeietorii atotputerniciei lor de astăzi.

Și pe când ne dam seamă de sporul ce cauza noastră a făcut prin aceste două roade ale bunătății D-Tale, Te vedem din nou la lucru, ca să ne aperi în Conferența interparlamentară din Haaga. Neținând seamă de vârsta-ți înaintată, ai alergat la acest areopag al păcii și dreptății ai primit în numele nostru lupta cu greutățile ce și-se făceau din partea guvernului (unguresc) și — ai învins!

Eată trei lucrări uriașe, rodul unei scurte vremi de o vară!

Reîntors în patrie, ca să-ți începi earăși cu obiectivitate-ți sîrguință chemarea de luminător al neamului și conducător al străduințelor sale de unitate culturală, — plini de recunoștință venim să Te salutăm și să Te încredințăm, că nu este astăzi Român, care să nu-ți lege numele nemuritor de soarta cauzei românismului.

Cu evlavie mulțumim Provedinței că ni Te-a dat, și o rugăm să Te țină încă mulți ani fericiți, ca să vezi dusă la deplin și bun sfârșit greaua parte ce ai luat asupra-ți din lupta noastră pentru ridicarea noastră națională.

În inimite Ardelenilor binecuvîntat îți va fi numele din neam în neam!

Sibiu, 18 Septembrie n. 1894.

(Urmează vre-o 200 de subscrieri.)

*

Tot din Sibiu s'a trimis domnului Urechia o mulțumită pentru același lucru din partea domnișoarelor române. Scrisoarea a fost scrisă de următoarele domnișoare:

Lucreția Popescu, Maria Roman, Lucia Cosma, Minerva Cosma, Elconora Borcia, Agnes Cristea, Silvia Trifan, Eugenia Greavu, Alexandrina Cunțan, Zina Moga, Geni Moga, Elena Cunțan, Letiția Roșca, Emilia Grecu, Eugenia Grecu, Aurelia Henzel, Maria Cristea, Iustina Bârzea, Olimpia Neagoe.

*

Vrednic este ilustrul bărbat, ca toți Românii de pretutindenea să-și trimită astfel de scrisori de mulțumită! Să trăească!

Avram Iancu.

Suma din numărul trecut:

1136 fl. 02 cr. și 802 lei 50 bani, r.

Din Vale a adunat dl N. Stănilă stud. jur. și dl Const. Băilă, student dela următorii:

G. Ittu 1 fl., Sava Pavel 1 fl., Elena S. Pavel 1., Dumitru Stănilă 1 fl., Ioan Salomie 50 cr., Nicolae Banciu Comanică 50 cr., Nicolae Banciu Ileană 50 cr., Dumitru Oancea Mareșiu 50 cr., Nicolae Dragomir 50 cr., Ioan Opresan 50 cr., Ioan Gavrilă 50 cr., George Orlea 50 cr., Nicolae Stănilă 60 cr., Constantin Băilă 50 cr., George R. Dubleșiu 50 cr., Ana Stănilă 50 cr., Maria Stănilă 50 cr., Stana Stănilă 50 cr., Paraschiva Salomie 50 cr., Rufina Nartea 50 cr., Ioan Stănilă 40 cr., Nicolae Lupea 30 cr., Iosif Giurgiu 30 cr., Ioan Popa 30 cr., Ana Dumitrescu 30 cr., Dumitru Suci 20 cr., Ioan Chivariu 20 cr., Ioan Lupea 20 cr., Florea Mateșiu 20 cr., Maria Giurgiu 20 cr., Maria N. Roșca 20 cr., Ana Peligrad 20 cr., Stana Dordea 20 cr., Elisaveta Nădrag 20 cr., Nicolae Băille 15 cr., George Salomie 15 cr., Bucur Dragomir 15 cr., Mariuță Nartea 16 cr., Maria Ittu 10 cr., Ana Dordea 10 cr., Paras-

Din jurul Pinticului

culese de Teodor Toma, june econom.

Foaie verde-a macului
Pentru voea dragului,
Dat-am lucrul dracului
Și sufletul iadului.
Frunză verde de alună
Decât cu tată și mumă
Mai bine e-o mândră bună,
Că mândruța fêtu meu
Când mă vede că mi rău
Acață rochia 'n bréu,
Aleargă fuga la riu,
Și-mi caută leacul mereu,
Și de vede că mi bine
Mă strînge 'n brață la sine
De rîde inima 'n mine.

Trandafir de pe hinteu
N'ai văzut drăguțu meu?
Ba io mândra 'l-am văzut
Dară nu 'l-am cunoscut.
Badea-i lesne de-a-l cunoaște
Că-i cu cisme românești,

Cu cioareci brașovenești,
Când îl vezi să te topești,
În degete cu inele
Cu buzele subțirele
Pe placul inimii mele.

Frunză verde frunzuliță
Ridicâte neguriță,
De pe peri de pe gutui
De pe casa mândrului,
Să 'i-o vedă arză-'i-o para,
Cum 'mi-a mâncat el tigneala,
Să 'i-o vedă mance-'i-o focu
Cum 'mi-a mâncat el norocu.

Câte fete 'n sat la noi
Toate-'s cu buzele moi,
Dar' două pe gându meu
Sărutale-aș numai eu,
Au sprâncene cam gălbii
Făcute pe lacomii,
Și la față roșioare
Ca și niște merișoare,
Și cu buze subțirele,
Adăpate 'n tîu cu miere
Să mori sărutând la ele!...

Altele din Pintic.

culese de Alexa Leuca june.

Frunză verde de pe baltă
Pentru un tîbuiet de fată,
Stau ficiorii să se bată,
Stați ficiorii nu vă băteți
Că mai vine-un tîbuiet,
Roșu ca măr pădureț.

Frunză verde flori de vară
Mai deunăzi 'ntr'o seară.
Fost-au doi să se omoară
Mai deunăzi 'ntr'o noapte,
Fost-au doi să-și facă moarte.
Pentru fata cu doi frați
Să bat ficiorii 'narmați
Cu săcuri și cu topoară
Parcă vreau să se omoară.

Pentru fata cu dinți rari
Se bat ficiorii cu pari,
Pentru mândra ca și-o floare,
Stau ficiorii să s'omoare.

chiva Gavrilă 10 cr., Paraschiva Băilă 10 cr., Elisaveta Balu 10 cr., Maria Stoiă 10 cr., Ana Moldoveană 10 cr., Ana Popa 20 cr., Ioan Oancea Mareșiu 50 cr., O colectă veche 15 fl.

Suma 32 fl. 51 cr.

*

Din **Bocșa-montană** au adunat dl **I. Jivoinovici**, călcunar și **Nicolae Bojinca**, zidar, dela următorii:

Moisiu Popovici 1 fl., Dr. Aurel Oprea 2 fl., Negrea N. Jian 1 fl., M. Ghioc 1 fl., V. Vulpe 50 cr., S. Dajevits 50 cr., W. Pecovits 20 cr., A. Costean 1 fl., George Perian 20 cr., Petru Sabou 30 cr., A. Diaconovici 1 fl., George Diaconovici 50 cr., Vasilie Mustatia 50 cr., Mișca Boscoban 20 cr., George Florescu 50 cr., Tiberiu Loboz 50 cr., Hártnán Bernhárt 20 cr., N. N. 30 cr., Daniil Muntean 20 cr., Gitta Panescu 20 cr., Telescu Sandu 20 cr., Nicolae Trip 20 cr., Ana Telescu 20 cr., Mihaiu Muntean 30 cr., Mihaiu Zebuc 30 cr., Rusanda Mollin 20 cr., Rusalin Stroia 20 cr., Iosif Muntean 30 cr., Nicolae Muntean 50 cr., Costa Stankovits 1 fl., Ana Pocrean 30 cr., Vasilie Câmpean 40 cr., Nicolae Potoscon 30 cr., Iuliu Millos 20 cr., Aurelia Roșcoban 20 cr., Petru Perian nr. casei 241 20 cr., Melania Roșcoban 20 cr., Coriolan Roșcoban 20 cr., Iuliu Avram 20 cr., Iosif Perian 20 cr., Iosif Puiu 10 cr., I. Muntean 10 cr., Ioan Renoi 50 cr., Mitru Iwan 20 cr., Mita Țieran 20 cr., N. N. 20 cr., Simi Jivoinovici 50 cr., Ioan Perian 10 cr., Ioan Jivoinovici 50 cr., Alexandru Roșcoban 30 cr., Maria Bojinca 40 cr., Petru Perian 40 cr., Nicolae Spinean 40 cr., N. N. 40 cr., Ioan Spinean 40 cr., Petru Spinean 50 cr., Ioan Țieran 40 cr., Mihaiu Perian 50 cr., Ioan Teodorovici 30 cr., Petru Segertean 10 cr., Toma Soare 50 cr., Alexandru Poienar 30 cr., Vasilie Iordan 50 cr., Nicolae Loga 30 cr., Treila Molin 20 cr., Ioan Molin 30 cr., Mihaiu Renoiu 20 cr., Carol Jian 50 cr., Mihaiu Renoiu 30 cr., Ioan Gruescu 30 cr., Petru Cazan 40 cr., Nicolae Muntean 50 cr., Pavel Olariu 20 cr., Nicolae Bojinca 20 cr., Mihaiu Dragomir 20 cr., Dumitru Roșcoban 50 cr., Liza Roșcoban 10 cr., Vasilie Perian 30 cr., Nicolae Bojinca 50 cr.

Suma 30 fl. 40 cr.

*

Din **Tievanul-mic** a adunat dl **Aureliu Giuca** și **Ghiță Toma alui Miu**, dela următorii:

Giță Toma al lui Miu 50 cr., Ana Toma al lui Giță 50 cr., Aureliu Giuca 50 cr., Romulus Popovici 1 fl., Ioan Drinca 1 fl., Ioan Milovan 50 cr., George Milovan al lui Ioan 50 cr., Petru Voina 50 cr., Iosif Bălan 50 cr., Pavel Popa 30 cr., Eva Popa 30 cr., Nicolae Popa 30 cr., Ilia Popa 20 cr., Ioan Radu Rusalin 20 cr., Ilia Ciuta 20 cr., Petru Blagoe 10 cr., Iosif Novac 20 cr., Pavel Ioanovici 30 cr., George Borca 30 cr., George Piteși și Treicu 20 cr., George Radu Ciocu 20 cr., Ioan Buna al lui Dumitru 20 cr., Pavel Boca 10 cr., George Truica 10 cr., Dumitru Bugar 10 cr., Ioan Bălan 10 cr., Iosif Lazar Ninu 10 cr., Ioan Roșu al lui Iancu 10 cr., Dumitru Buna Pau 10 cr., Nicolae Giuca 10 cr., Ioan Borca 30 cr., Ioan Pistrila 30 cr., George Voina al lui Marie 20 cr., Iacob Mangea 10 cr., George Giuca Buzan 20 cr., Pavel Tămaș 20 cr., Adam Piteș 20 cr., George Epure Miu 10 cr., Iosif Roșiu 10 cr., George Chirilă Blagoe 10 cr., Giță Epure Stana 20 cr., Martin Balan 10 cr., Moise Mangea 10 cr., Dumitru Dragoiu Brândușa 10 cr., Ioan Roșu Muică 10 cr., George Mangea 10 cr., Iosif Borca Găița 10 cr., Ioan Jurca Imbri 10 cr., Ioan Voina Vuia 20 cr., Dumitru Radu 10 cr., Dionisie Radu 10 cr., Pavel Cocu 20 cr., Pavel Soga Brancu 20 cr., Tănăsie Ilona 20 cr., Nicolae Giurca al lui Vida 20 cr., Ioan Epure al lui Ioan 10 cr., Pavel al lui Giță Epure 10 cr., Petru Lagea 20 cr., Gruia Epure Stana 10 cr., Iosif Piteș 10 cr., Giță Roșiu 10 cr., Dumitru Liută al lui Iosif 40 cr., Pavel Stoiă 10 cr., Alexiu Buna 20 cr., Ioan Zina 10 cr., Iancu Zina 10 cr., Giță Dan 10 cr., Dumitru Bercea 10 cr., Dumitru Novac 10 cr., Moisi Epure 10 cr., Milosav Cocu 10 cr., Iosif Giuca 20 cr., Iosif Gerga 15 cr., Pavel Adam 10 cr., George Giuca al lui Iosif 20 cr., George Guțiu 10 cr., George Cicea 20 cr., Trăilă Sârb 10 cr., George Lazar 5 cr., Ioan Vițoane 10 cr., Dumitru Cătană 10 cr., Gruia Nedici 10 cr., Pavel Zară 50 cr.

Suma 16 fl. 90 cr.

*

Din **Ocna-de-fer** (com. Caraș-Severin în Bănat) a adunat **Ioan Martin** și **Dumitru Tismănariu**, dela următorii, cei mai mulți băieși:

Constantin Păușan 50 cr., Dumitru Tismănariu 30 cr., Ioan Martin 10 cr., Nicolae Ungurian 10 cr., Potician Alexa al lui Sara

10 cr., Nicolae Iszvenari 10 cr., Telescu Mihai 10 cr., Petru Cornea 5 cr., Telescu N. Gligor 10 cr., George Panescu 40 cr., Alexiu Tellescu 10 cr., Venczel Német 5 cr., Toția Balaci 20 cr., Ioan Mielău 10 cr., Iacob Șvaițer 10 cr., George Caraboiu 10 cr., Petru Panescu 10 cr., Muntean Anton Zosim 10 cr., Petru Popa 5 cr., Ungurian Ioan Potoiu 5 cr., Ignatiu Burilău 5 cr., Ioan Hubian 10 cr., Telescu Mateiu Epure 10 cr., Iosif Malli 10 cr., Alexiu Potocian 10 cr., Antoniu Perian 10 cr., Constantin Boulescu 10 cr., Alexandru Balan 10 cr., Muntean Nicolae Miron 10 cr., Dumitru Moise 10 cr., Dumitru Peștenari 5 cr., Mihaiu Pavel 6 cr., Mihaiu Paia 10 cr., Ioan Popescu 10 cr., Nicolae Martin Costa 5 cr., George Jumanca 10 cr., Telescu Petru Băla 10 cr., Constantin Grama 5 cr., Antoniu Cătunariu 10 cr., Ioan Telescu 10 cr., Gligor Telescu 10 cr., Tismănariu Ion G. 15 cr., Nicolae Muntean 10 cr., Prefus Ioan Mihaiu 10 cr., Boulescu Petru Mihaiu 15 cr., Boulescu Petru Nicolae 10 cr., Petru Brebenari 10 cr., Flincher Adolf 30 cr., Ardelean Nicolae Ion 20 cr., Löbl Iacob 20 cr., Woner S. 10 cr., Ioan Potocian 10 cr., Dumitru Telescu 10 cr., Sosim Tismănari 10 cr., Alexiu Mielău 10 cr., Nicolae Brebenari 10 cr., Alexiu Tismănari 20 cr., Nicolae Cadia 20 cr., George Cătunari 10 cr., Johan Vatman 10 cr., V. József 5 cr., Telescu Vasilie Gheș 10 cr., Tismănari Costa I. 10 cr., Brebenari Anton C. 10 cr., Tismănari Ioan George 10 cr.

Suma 7 fl. 20 cr.

*

Din **Vurpăr** a adunat **Ioan Aldea**, econom și episcop, dela următorii:

Ilie Dumitru 50 cr., Nicolae Manits 50 cr., Susana Manits 25 cr. și copii Nitiu Manits 15 cr., Nicolae Manits 10 cr., Ioan Aldea 50 cr., Simion Moisiu 20 cr., Ioan Dumitru 10 cr., Ioan Iacob 10 cr., Toma Bugneriu 10 cr., Ioan Bugneriu 10 cr., Ioan Marcu 10 cr., Vasilie Deac 10 cr., Ioan Banea 10 cr., Ioan Aldea 10 cr., Toma Iacob 10 cr., Ilarie Banea 10 cr., Toader Aldea 5 cr., Ilie Banea 5 cr., Toma Morariu 5 cr., Ilie Olariu 5 cr., Ilie Moldovan 5 cr., Ioan Aldea 5 cr., Toma Bara 5 cr., Simion Muntean 10 cr., Dan Borgina 10 cr., Ioan Banea 10 cr., Simion Nistor 10 cr., Ioan Bara 10 cr., Toma Bara 10 cr., Ioan Borgina 10 cr., Nicolae Banea 10 cr., Ilie Olariu 10 cr., Nicolae Aldea 10 cr., Toader Băra 10 cr.,

Din munții apuseni

culese de **Traian B. Motora**, student.

Logojană, logojană,
Țucu-ți ochii și-o sprânceană,
Și cercelul din ureche,
Toți dușmanii tăi să crepe.

Frunză verde două-alace,
Du-'mi-l, Doamne, și-'l ia drace,
Că 'l-am iubit și nu-'mi place.

Fata cea mai lăudată,
De trei ani neperiată,
Puse mâna după cap,
Găsi goangă cât un sac,
Puse mâna-a două-oară,
Găsi goangă cât o cioră!
Curg fetele s'o omoară,
Cu săcuri și cu topoară,
Dar' goanga le cască gura,
Fetele o tae fuga,
Că doar' goanga nu se teme,
Că-i pe cap de multă vreme...

Pusei șeaua pe doi cai,
Să mă suiu în sus la rai;
Da raiul fu încuiat.
De Dumnezeu m'am rugat,
Și cheile 'mi-'l-ea dat.
Ce vèzui mă bucurai!
Păserele 'n clomburele,
Plăcea-'mi-ar să fiu cu ele,
De Dumnezeu m'am rugat,
Și cu ele m'a lăsat.
Mă vèzui în așa bine,
Poftii mândra lîngă mine;
Dumnezeu s'a supărat,
Trei sînți ângeri a mînat,
Doi de mâni că mă trăgea,
Unu 'n spate mă 'rîpîngea,
Jos la iad mă pogora, —
Bat-o focul pofta mea!

Frunză verde nu se vede!
Da de unde s'o vedea,
Că s'o dus de pe-aicia.

Chiuituri la joc.

Din Poiana

culese de **George Radu**, mésar.

Rouă mă doare peste 'ncins
De mândruțe cum am strîns,
Și mă doare peste șele,
De mândruțe ochesele.

Lelea cu altița creată,
Și bărbatu 'ncins cu ață,
Lelea cu sfanții la gît,
Și bărbatu tot cărunt.

N'am bărbat ci am tîndală,
Cînd însară-'l bag în oală,
Și 'mi-'l coper c'un chindeu,
Și mă duc unde vreau eu.

Du-te, dor, din jos de moară,
Și-'mi adu nêsip în poală,
Să-'i dau badiului să moară.
Ori să moară ori să pee,
Ori să vină să mă cee.

Valeriu Deac 10 cr., Toma Banea 10 cr.,
Toma Aldea 10 cr., Nicolae Banea 10 cr.,
Toma Nistor 20 cr., Ioan Tavală 10 cr.,
Nicolae Aldea 10 cr., Martin Hampu 10 cr.,
Toma Morariu 10 cr., Ioan Coman 10 cr.,
Simion Aldea 10 cr., Mariutia Aldea 5 cr.,
Toma Marcu 5 cr., Ioan Morariu 5 cr.,
Toma Banea 5 cr., Ioan Câmp 5 cr.,
Ioan Crăciun 5 cr., Simion Bara 5 cr.,
Dumitru Marutia 4 cr., Ana Fraticiu 4 cr.,
Ioan Olariu 5 cr., Ilie Aldea 5 cr.,
Toma Morariu 5 cr., Nicolae Aldea 5 cr.,
Iosif Albu 5 cr., Uța Aldea 15 cr.

Suma 6 fl. 83 cr.

Din Măgureni a adunat *Alexiu Medan* și *George Cărlig*, dela următorii:

Andrieu Medan 50 cr., Ioan Roman 40 cr.,
Mateiu Medan 10 cr., Ioan Medan a Petri 10 cr.,
Alexandru Medan 10 cr., Ioan Medan a Alexi 10 cr.,
Grigoriu Zehan 10 cr., Ioan Zehan al lui Teodor 10 cr.,
Vasilie Pinte 10 cr., Andreiu Roman 10 cr.,
George Roman 10 cr., Dumitru Medan 10 cr.,
Petru Medan 10 cr., Gavriil Vele 10 cr.,
Mihaiu Roman 10 cr., Ioan Medan al lui Melente 10 cr.,
Vasilie Oniș 10 cr., Ilie Medan 5 cr.,
Teoder Medan 5 cr., Ioan Pop 5 cr.,
Gavriil Mare 5 cr., Grigoriu Medan 5 cr.,
Vartolomeiu Medan 5 cr., Gregoriu, Onișe 10 cr.,
Terezia Medan 10 cr., Maria Botha 10 cr.,
Maria Criste 10 cr., Maria Medan 10 cr.,
Marișca Timbuș 10 cr., Mariuca Roman 10 cr.,
Pantilimon Onișe 10 cr., Stefan Criste 10 cr.,
Dănilă Zehan 10 cr., Ioan Zehan 5 cr.,
George Chirlig 15 cr., Alexiu Medan 10 cr.

Suma 4 fl.

Din Arpașul-de-jos s'a adunat dela:

Ioan Cucu, preot 20 cr., Ioan Stoica, v-not. 20 cr.,
Gedeon Pavel 20 cr., Nic. Cucia 20 cr.,
Ilie Vasu 5 cr., Vasilie Dobrin 5 cr., Gerasim Bogdan 10 cr.

Suma 1 fl.

Singuratici ni-au trimis:

Mihailă Stănilă, econom în Vale, 5 fl.;
Ioan Daraban, econom în Agheriș, 3 fl.

Suma 8 fl.

Suma întreagă adunată până acum:

1242 fl. 86 cr. și 203 lei, 50 bani, r.

T. Liviu Albini, dătător de samă.

SCRISORI.

— Septembrie 1894.

Din zi în zi traiul vieții este tot mai împovărat pentru țărănul român, căruia în țeara strămoșilor sei nu'i-a rămas altă datorie, decât roada muncii sale toată se o care vrav în șura gunoioasă a unei stăpâniri păcătoasă și mașteră. Nouăzeci-și-nouă de numiri au dările, porțile și aruncurile sub pâlăriile cărora desbrăcat este bunul român de fructul sudorii sale și în schimb el este batjocorit și năcăjit de vinturile de tot felul, care se năpustesc asupra avuției lui. Ca jugul românului se se mai ușureze cu ceva, bine ar fi, frumos ar fi, ca toți aceia, care sînt în atingere cu poporul, să-l lumineze și să-l sfătuiască, ca harnicii economi de român, dintr'unul sau mai multe sate să se întovărășească umăr la umăr, ca împreună să cumpere moși și mai mari și mai mici, după cum adevă vor fi prin acelea locuri pământuri de vânzare. Mulțumită bunului D-zeu bănci românești avem pretutindenea și nădăjduim că se vor mai sporii și pe acolo pe unde până acum lipsesc. Băncile românești se cam feresc, și nu știu pentru ce, de a cumpăra moșii mai mari pe care apoi le-ar desface spre vânzare în loturi (parțele) mai mici țeranilor români; de aceea ar fi de dorit ca economii români, ei între ei să formeze tovărășii ca împreună, și stînd ei bun unul pentru altul, să se împrumute dela băncile românești, ca cu acești bani să-și înmulțească ei moșia, pe care tot împreună ar avea de a o munci până s'ar plăti de bancă, fiind lucru știut că lucrînd la olaltă omul se înimează mai tare și se încumintește. Pe când moșia cumpărată slobodă ar fi de ori-și-ce datorie, ea ar trece în părți de o potrivă în biruința tovarășilor. Făcînd astfel poporul român s'ar mai scutura de multele năcazuri, care atât de fără cruțare îl apasă și ar face un însemnat pas cătră bunăstare.

Cumpărați moșii!

e. t. gugulanul.

O plîngere.

Zam, în 8 Iulie 1894.

Din Zam am primit încă prin Iulie, o scrisoare mai lungă, din care publicăm numai următoarele șire:

De când e la noi preot *Nicolae Enciu*, de 12 ani, n'a avut grije de averea bisericii și școlii. Atîta grije a avut, că în anul

1885 s'a folosit de niște oameni neprețuți, pe care tot el singur 'i-a ales (denumit) membri în comitet, și a rupt din o progade un dărab și 'l-a cumpărat cu 100 fl. Același pământ el îl vîndu acum cu 400 fl.!

Acum tot pentru progadea aceasta avem un proces mare. Un străin nu demult venit aici vrea să cuprindă o bucată mare, peste care noi de când ne-am pomenit știm tot drum comunal, și se ne silească a da alt drum tot peste progade. Părintele nostru *Enciu*, încă cu 4 perđuți ai comunei, fură puși martori străinului spre stricăciunea bisericii; ear' oamenii bătrani de prin comunele învecinate, *Cerbea*, *Pogănești* ș a. au dat protocol și au jurat în fața comisiei, că încă de prin anul 1848, avînd lipsă în comuna noastră, tot pe acela drum au umblat cu carul și fără car.

Dar' ne bucurăm că ni-a dăruit Dumnezeu cu alți conducători ai bisericii și școlii, care numai binele ni-l voiesc. Vîzînd că preotul poartă grija numai cătră birturi, am rugat pe domnul *Floria Budiu* să fie președinte în comitet, ear' de notar am ales pe dl învățător al nostru *Nicolau Russ* și aceștia se află în fruntea lucrurilor bisericii noastre, bine conducîndu-le.

Socotelile bisericii de 4 ani le face tot învățătorul, căci preotul nu se pricepe, numai la stricat; ear' drept răsplată preotul îl prește, că e prea mare „naționalist“, că a fost la Cluj ș. a., și astfel învățătorul a fost dus, precum se știe, în temniță la Deva. Pe când apoi învățătorul *Russu* era închis, a eșit în comună procurorul și un judecător la cercetare, și bunul nostru preot a mai pîrit pe 4 inși, pe amîndoi episcopii bisericii și alți doi membri din comitet, că tot mereu au mers la învățătorul la adunări! Dar' Dumnezeu sfîntul nu 'i-a ajutat, și oamenii n'au mai fost pedepsiți, pentru-că adunările s'au fost făcut pentru casa lui Dumnezeu — pentru biserică.

Noi pricepem, că Enciu nu mai este vrednic de popie, și am făcut arătare la consistorul din Sibiu contra lui, ear' măritul consistor ar fi bine să pornească contra lui cercetare, căci el nu se mai îndreaptă, ba apucă pe căi tot mai rele, și e vrednic de toată hula!

Am rămas cu stimă:

Dot plugari.

Cîntece cătănești.

Din Daia-română

culese de *Mihai Voina*, junașan.

Frunză verde ovăs rar,
Rămâi, maică, cu amar,
Frunzuliță de prin viie
Că mă duc la cătănie.
Rău mă doare limba 'n gură
Că rămâi, maică, singură,
Bată-te naiba de Neamț
Dacă mi pune pe lanț,
În trei ani încă o lună,
Să nu-mi vîd pe frați și mamă,
Și să nu am voe bună,
În trei ani și-o lună toată
Să nu vîd pe frați și tată,
Să n'am inimă curată.
Fiți, ficiori, cu voe bună
Că împăratul nu cunună,
Și ne va fi nevasta
Pușculiță, sabia,
Da nănași care ni-a fi?
Căprarii și firerii....

— Din ținutul Șorostinului —

culese de *Ilie Mărtin*.

Frunză verde trei smicele,
Plînge-mă, maico cu jele;
Că sînt strîns tare 'n curele,
Și împovărat cu oțele!
Eși, măicuțo, 'n deal la cruce
De vezi Neamțul cum mă duce.

Frunză verde de săcară
Vai săracă primăvară,
Mult ești dulce și ușoară,
Dar' la cătănă amară,
Primăvara când sosește
Cătana la drum pornește,
Își ea vițelu 'n spinare
Și pleacă la drumul mare,
Drumul mare floștorit
Cătana merge-amărit!

Foaie verde trei bujori
Vai de maica cu ficiori
Că plînge de multe-ori,

Cîndu-mi vine dor de mers,
'Mi-se face dealul șes,
Cîndu-mi vine dor de ducă,
'Mi-se face dealul luncă.

Drace ia dușmanii mei,
Și-ți fă grădină cu ei,
Și cu dușmănițele,
Închide-ți ulițele,
Cu dușmanele-ți fă curte,
Că 'mi-au scos vorbe prea multe!

Foaie verde lemn frunzos,
Nu-i frumos omul frumos,
Da-i frumos cel dragăstos.
Nu-i frumos cine se ține,
Da-i frumos cine-i stă bine!

Rău-i Doamne, dacă n'ai,
Adevărul cui să-l dai,
'Ți-l-ai da la un străin,
Până mâne-i satul plin.
'Ți-l-ai da la o străină,
Până mâne-i lumea plină.

Roșia-de-munte, 6/18 Septembrie.

Stimate domnule Redactor!

Mă mir mult, văzând că din părțile noastre rar putem ceti câte ceva în foile noastre, deși și pe la noi se întimplă lucruri vrednice a fi date la lumină și de-a fi cetite.

În 6 I. c. sosi între noi deputatul cercului Abrud-Roșia, secretarul de stat *Lukács László*. Ni-a vorbit scurt; ni-a spus că în Abrud a vorbit mai pe larg — despre chestiunea română. După domnul deputat Românii de sub coroana Sf. Stefaa sunt cei mai pacnici oameni, și răsvrătorii liniștii în țară nu trebuie căutați între acestia, căci ațtarea vine din afară. (?) Apoi, după-ce guvernul cu conducătorii de acum ai Românilor nu poate sta de vorbă, va căuta însuși mijloace spre a împăca naționalitățile. Dările și domnul deputat le ține prea grele, și ni-a făgăduit imputinarea unora și ștergerea de tot a altora, și multe ușurări și îmbunătățiri în lucrurile noastre băieșești ni-a făgăduit. A urmat apoi un prânz mare, cu vorbiri patriotice, la care au luat parte și câțiva Români. Stee-le în gât! Seara conduct cu torțe și musică.

După acestea Duminecă în 9 August s'a ținut petrecere dată de comitetul bisericii gr.-or. în favorul bisericii sale, care fu bine cercetată, aducând bisericii un venit curat de peste 70 fl.

Fiind vorba de biserica gr.-or. de aici, trebuie să vă împărtășeșc, că e deja un an de când această biserică în urma morții parochului *Mestecan* nu are preotul seu.

În Decembrie a. tr. s'a făcut alegere și s'a ales teologul absolvent *Georgiu Lupu*, însă măritul consistor în ciuda alor o grămadă de rugări și deputațiunii, nici până azi nu ni-l-a întărit, nici la rugări nu ne răspunde nimic. Mulți zic, că nici nu-l vom căpăta, căci — vezi Doamne — a fost judecat la temniță pentru treburi naționale!! Oamenii sunt foarte măhniți pentru puțina grije ce li-o are consistorul, ear' biserica are mare pierdere și morală și materială.

Pe 23 August a. c. era să se țină o licitație pe puțina avere a bisericii gr.-or. din Roșia. Că a scăpat biserica de aceasta, avem a mulțumi dlui prim episcop *George Cosma*, care neavând biserica bani de ajuns, a binevoit a pune dela sine suma ce nu ajungea.

. . . n . . .

Că-i ia Neamtu 'n cătanie
Și ea rămâne pustie.

Înălțate Împărate
Trimit la fete carte,
Ca să nu mai poarte flori
Că nu le rămân fiiori,
Căci fiiorii cei frumoși
Toți sunt la bătae scoși,
La bătae sus pe munte,
Unde Turci stau mii și sute
Cu puștile greu umplute!

Foaie verde foi de plop
Când fiiorii merg la joc,
Eu atunci stau în șilboc,
Și ear' verde foi de nuc,
Când fiiorii merg la plug
Eu la patrolă mă duc,
Și 'n loc de plug, și de vite
Un pătrântaș înainte;
Și în loc să țiu de coarne
Port 70 de patroane,
Vai grele-s bate-le, Doamne!

CRONICĂ.

Întrebări pentru „Economul“, rugăm pe toți cetitorii foii noastre, ca de aci încolo să le trimită la adresa: »dlui Demetriu Comșa, profesor, în Vác, államfogház» — pentru-că d-sa redactează „Economul“ de acolo și noi trebuie de aici să-i trimitem toate întrebările, ear' până merg și până vin răspunsurile, trece prea multă vreme la mijloc.

*

Din Cermeiu, comitatul Aradului, economul Nicolae Lei ne scrie, că țeranii români de acolo se poartă foarte bine: cetesc foi românești și cinstesc, vorbesc cu dragoste despre bărbații luptători români, ear' de Unguri nu le e frică. Luăm cu plăcere la cunoștință.

*

Nedreptate. George Cârțean din Oprea-Cârțișoara, venind în redacția noastră ni-se plânge, că fiind cioban la Petru Mitrea din Rășinari, acesta i-ar fi luat pe nedrept din partea lui cinci oi. Martori Stan și Coman Bucurel. De altfel spune că-și va căuta dreptul și pe calea legii.

*

Din Bruzinic (com. Caraș-Severin) ni-se plânge preotul de acolo dl Michail Rubinovici, că și contra d-sale s'a pornit o cercetare pentru „ațtare“ a poporului. Eată de ce e vorba. Dl preot Rubinovici a ținut, când cu protestările contra căsătoriei civile, anumite vorbiri poporului, pentru a-l lămuri asupra primejdiilor și relelor ce vor urma căsătoriei civile. Aceasta a făcut-o cu scop ca poporul să înțeleagă de ce e vorba și să meargă la adunările de protestare ce se țineau. Dar' un om scăpetat, cu numele Iosif Văpian, potrivit preotului și dorind să-și facă nume „bun“ pe la slujbașii unguri, a pîrît pe preot ear' fi ațtat poporul prin vorbirile sale contra Ungurilor. S'a pornit cercetare contra preotului, și va urma și proces. Păcătoșul Iosif Văpian s'a făcut prin asta vrednic, ca Român cinstit cu el de vorbă să nu mai stee, ci ca pe o oaie rfoasă să-l încungiure!

*

La expoziția de poame, ce se va arangia în zelele de 4—8 Octomvrie n. a. c. în comuna Seliște, s'a instituit din partea comitetului central al Reuniunii române agricole un juriu consistător din domni Ioan de Preda, ca president al juriului, Onoriu Tilea, inginer, Petru Ciora, Victor Tordășianu, funcționari consistoriali din Sibiu, Dr. Nicolae Maier, protopresbiter în Seliște, Stefan Millea, notar în Tilișca, Nicolae Iosif, învățător în Aciliu, Ioan Popescu, proprietar în Sibiel, Alexandra Hanzu, proprietar în Cacova, Ioan Chirca, vice-notar în Seliște, Mihail Stănilă, econom în Vale, Valeriu Pop, notar în Săcel și Romul Simu, învăț.-dir. în Orlat. Expoziția se va ține în salele școlii gr.-or. din Seliște. Pentru vizitatorii expoziției s'au satorit următoarele taxe de intrare: pentru bărbați și femei 10 cr., pentru copii 5 cr., ear' pentru bilete permanente pe întreagă durata expoziției 30 cr. Aceste dispoziții nefiind cuprinse în programul tipărit am crezut de cuviință a le aduce pe această cale la cunoștința celor interesați Sibiu, 22 Septembrie n. 1894. Victor Tordășianu, secretarul reuniunii agricole.

*

Avis. Se aduce la cunoștința părinților iubitori de școală din cercul Lăpușului-

unguresc, că înscrierile la școala noastră principală se vor începe în 1 Octomvrie a. c. st. n. și vor dura până în 10 Octomvrie, începându-se atunci prelegerile regulate. Lăpușul-unguresc, în 20 Sept. 1894. »Direcțiunea«.

Falsificări noue de alimente. Surogatele măcinate de cafea, care — durere — se mai întrebunțază încă în multe case, deși sunt în mare parte numai netrebnice mijloace de colorat, sunt pe lîngă acestea de cele mai multe ori cu cele mai negustoase adause falsificate. Este meritul dlui Dr. Mansfeld, conducătorul institutului de analiză pentru alimente din Viena, da-ă prin cercetări neîntrerupte se advertisează publicul dela aceste falsificate. Deși curînd earăși a dovedit falsificări de diferite surogate de cafea, compuse din o amestecătură de neghină și simburi de prune pisați și diferite petricele. Chiar și năpii storși (rămășițele fabricațiunii de zahar), care mai înainte se vindeau ca nutreț, se prăgesc acum și se amestecă cu surogatele de cafea, adăugînd pentru reveneală în cele mai dese cazuri oleu de floarea soarelui

De falsificatele acestea fără conștiență și stricăcioase sănătății numai astfel se poate scuti publicul, dacă din principiu se va feri de toate surogatele măcinate de cafea, întrebunțînd ca adaus la cafeaua veritabilă numai și numai un product curat al naturii.

Ca atare este recomandat din partea multor medici distinși (chiar și de cătră dl Dr. Mansfeld însuși) veritabila Cafea-Kathreiner, a cărei boană aurie ofere chiar la prima privire garanție despre curățenia productului.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul „un parochian“ în Criș. D-ta zici: „La oficiul protopopesesc ne-am plîns; la prea ven. Consistor încă vom face arătare... Face-ți, vă rugăm și noi, arătare la locurile chemate a face rîndueală, și numai când nu vi-s'ar face, a Vă publica plîngerea prin foi. Sînt așa de gingașe aceste lucruri, că nu-i bine a eși dintr'una cu ele în vileag.

Dlul G. St. „Rugăciunea pentru neam“ — nu o putem folosi.

Dlul I. B. în Girișiu. Traducerea din ungurește, noi nu am putem-o folosi, avînd și așa prea mult material național de al nostru. Lasă-i în pace cu tot bunul și nebunul lor.

Dlul A. B. în Vaidasig. Publicăm dacă subscrii ce ne scrii despre dînsul.

Dlul Tr. I. T. în Arad. „Umbrei strămoșilor“ nu e pentru „Foaia Poporului“, cuprinzînd prea mult cuvinte înalte. Tot așa „Tainele nopții“. Trimitete la o toaie literară, spre pildă „Familiei“ ori „Rînduniceii“. Poate ele le-ar publica.

D-sale I. M. în Mocrea. Poesiile ce ni le-ai trimis nu pot fi culese din popor, ci alcătuite de D-ta, dar' cam ne-isbutit, căci e meșteșug greu facerea de versuri bune. Nu le putem folosi. Trimitete de cele adevărat auzite, și bucuros.

D-sale Gadjă Trif în Petrovaselo. Pentru numărul acesta au sosit prea tîrziu. În cel viitor da.

D-sale G. S. în Bojean. Am trimis poesia D-tale de-adreptul celor pe care îi privește. De publicat nu ne-ar fi fost iertat, cu atît mai virtos, că D-ta nici nu voești să-ți scrii numele sub ea, decât — întors.

Dlul I. O. în Pata. Am fost primit poesia, și am trimis-o adresaților în original.

Dlul „Ternovanul“. Se va tipări scrisoarea D-tale în unul din numerii mai apropiați ai „Economului“, unde, și-se vor da și deslușirile și îndrumările cuvenite.

Proprietar și editor: T. Liviu Albini.
Pentru redacție, în lipsa dlui Ioan Russu Șirianu,
răspunzător: George Moldovan.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Prăsirea măiestrită a ciupercilor.

După-cum se știe, ciupercile (hribii, hribele, pitarcele, sbirciogii) cresc de sine, mai ales pe unde caii au îngrășat pășunea sau fâneațele cu bălegarul lor. Une-ori se ivesc în răsadnițe (paturi calde, melegare) vechi, pe grămezile de gunoiu și așa m. d.

Între bureții de mâncat numai ciupercile se supun culturii măiestrite. Pălăria (căciula) lor este albă, carnoasă și înzestrată la partea din jos cu numeroase foițe trandafirii, mai târziu aproape negre și cuprinzând organele de prăsilă: albul de ciuperci, un fel de pelițe ațoase de culoare alburie.

Ciupercile se pot vinde cu prețuri adese foarte bune și sunt vrednice de o cultură cât mai răspândită. Observăm altcum, că ele sunt plante îndărătnice, așa că une-ori isbutesc din greu, alte-ori toate opintirile măiestrite rămân zadarnice.

Albul ciupercilor se vinde în formă de cărămizi măiestrite, cuprinzând feregă pisată și bălegar.

Cultura se face în gunoiu de cal anume pregătit. După-ce a stat grămadă vre-o 5 săptămâni, gunoiul se curăță de paie mai lungi și apoi se pune earăși grămadă, se calcă bărbătește și se udă bine. Abia trec 9 zile și gunoiul infertăntat se înalbește pe deasupra. Acum se întoarce grămada cu fundul în sus, se calcă cu picioarele și se udă din nou. După alte 9 zile, dospirea este a se privi de isprăvită. Gunoiul astfel pregătit se așează în forma unui mormânt, 1. m. înalt și tot așa lat în partea din jos. Mormântul se bate cu lopata de fer pe de toate laturele. Când începe căldura a se domoli, mormântul se înzestreaază pe de laturi cu un brâu de cuiburi, 30 centim. departe unul de altul, sădind câte o lepede din cărămida de alb. Cuiburile se astupă cu gunoiu bine apăsător. În sfârșit se acopere pământul cu frunziș uscat, cu pleavă sau mușchiu în grosime de 10 centim.

Peste 10—12 zile, albul se rămu-rește înspre miezul (mijlocul) gunoiului, — semn, că operația a isbutit. După-ce albul s'a răspândit pretutindenea, învelișul frunzos se înlătură, udând cu străcurătoarea și așternând compost cernut, care se bate cu lopata. Pe timp secetos se udă.

Mult mai ușor par a isbuti ciupercile cultivate în pivniță sau alt local întunecos, cum este d. p. grajdul. Neapărată este o căldură cât mai statornică de vre-o 15° C. Gunoiul se așează pe un fel de tipsie sau bancă mare pusă lângă perete. La sădit și cultura mai departe se observă regulile înșirate mai sus. Ușa și ferestrele au să rămână închise. Învelișul este

de prisos, străbaterea luminii fiind și așa împedecată.

Ciupercile se mai pot cultiva în adăpostul unei răsadnițe calde. Coșul răsadniței se întocmește din cărămizi sau lespezi de peatră. Gunoiul se așează într'o grosime de 35 centim., sădind albul în cuiburi la o depărtare de 30 centim. Cooperământul (capacul) de scânduri se îmbracă cu rogojini de paie, care să împedecă răsbaterea luminii și frigului. Albul odată răspândit se acopere cu compost cernut în grosime de 8 centim. În ajunul iernii se așterne o a doua rogojină de paie.

Recolta ciupercilor începe după 5—6 săptămâni și se poate repeți la câte 2—3 zile. Golurile rămase când cu scoaterea se astupă cu compost, reșezând învelișul în starea de mai înainte. Recolta ține une-ori câte 2—3 luni și după o lună de odihnă, ea începe din nou.

Ciupercile trebuie culese una câte una, răsucind pălăria și trăgând cu îngrijire nu cumva să desprindem rădăcina care, acoperită fiind cu compost, rodește mai departe, în curs de câteva săptămâni. A smulge ciupercile fără cruțare este a micșora oare-cum înadins recoltele următoare. Ciupercile prea bătrâne sau vermănoase se aruncă ca fiind netrebnice.

Brândușa și stîrpirea ei.

Numirea de „brândușă“ sau „ceapă-cioarei“ se dă unei buruieni veninoase, care se incuibă bucuros cu deosebire în fâneațele (livezile, rîturile) mănoase și bântuite când și când de umezeală. Din cepele, care se sporesc în adâncime prin „căței“ adese mulți, cum și din sămînța scuturată, vedem ivindu-se primăvara foile (frunzele), ear' de cu toamnă niște flori lungurețe de un roșu cam spălăcit. Din flori se desvoaltă fructele (rodul), un fel de măciulii (capsule), a căror sămînță se împrăștie și dă naștere la numeroase brândușe tinere.

Hrănite fiind cu nutreț (fân și otavă) bogat în foi, cotorele și mai ales în sămînță de brândușă, vitele simt o crâncenă ustureală (arsură) în stomac (rînză) și înghițitoare, încep a tremura și a slobozi bale, perind une-ori în scurt timp.

Adevărat că vitele lasă neatînse florile și foile verzi de pe fâneațe și pășuni, numai cât brândușele cosite și uscate deodată cu ierburile continuă a rămâne veninoase. Destul că, molipsit fiind cu brândușă, nutrețul uscat amenință vitele, caii și oile cu înveninare (otrăvire) și nu a rare-ori cu moarte pripită.

Este prin urmare întemeiată datina economilor prevăzătorii din țerile luminate de a stîrpi brândușa din fâneațe și pășuni cu ori-ce preț, fie și cu prețul de a spinteca cepele una câte una, care după-ce a odrăslit. Dacă această lucrare, ce e drept, migăloasă, se repețește de 5—6 ori în 2 ani după oaltă, brândușele se prăpă-

desc toate sau aproape toate. Spintecarea se îndeplinește străpungând cepele de-a curmezișul, cu o sabie veche, cu un cuțit puternic sau altă asemenea unealtă. Cepele se mai pot stîrpi și prin turnarea de vitriol sau de petrolu.

Unde brândușa s'ar fi răspândit prea tare, nu rămâne decât să arăm pajiștea, cultivând apoi cucuruz (mălăiu, păpușoiu), fasole sau alte plante de săpă.

Iernarea napilor de nutreț.

De vre-o câțiva ani încoace, economii nostri au început și ei să prăsească napi (sfecle) de nutreț pe seama vitelor. Aproape toți conglăsuiesc în părerea, că napii alcătuesc un nutreț spornic și foarte priincios. Am auzit însă pe unii și pe alții jeluindu-se, că păstrarea napilor până într'un târziu ar fi trecut în putrezire și c. l. Va fi deci binevenită o scurtă expunere despre cum ar trebui să se purceadă la iernarea napilor.

Dacă s'ar fi scos din pământ pe timp umedos, atunci se amînă căratul până-ce napii s'au svântat bine. Napii care s'ar fi scos pe timp secetos, pot fi puși la iernat fără amînare. Este însă mai bine să înlăturăm prisosul umezelii, așa că-i ținem încâtva respirați pe aria șurii sau aiurea la adăpost. Ca fiind mai expuși la stricăciune, napii scorboreși și vătējați se aleg și se păstrează deschilin, spre a se da vitelor la început.

Napii ar trebui iernați asemenea cartofilor, în pivniță sau bordeiu, în gropi sau grămadă sub frunziș. Ei se așează rînduri-rînduri printre nêsip mărunt și jilav. Gropile măsură 60—70 centim. în adâncime și 50 cent. în lățime. Napii se așează în forma unui mormânt, care se îmblajește cu o pătură nu prea groasă de pământ.

Vin și lictar din fructe de soc.

Se iau fructe coapte de soc și se ferb cu tot atâta apă vre-o 1/2 oară, apoi se străcură bine, aruncând ceea-ce nu trece prin sîtă. Mustul rēcorit se amestecă cu zăhar, socotind 40 decag. de 1 litru. După o nouă ferbere de 1/4 oară se toarnă într'un butoiăș curat. Încetând dobirea (ferberea, fermentația), butoiășul se astupă bine. După vre-o 2 luni, vinul e așa de limpede, că poate fi tras în sticle, care trebuie astupate în regulă.

Un vin aevă prețios căpătăm ferbând împreună și anume: 30 litri fructe de soc, 50 litri de apă, 10 chilog. zăhar, 9 decag. „ghimber“ pisat și 4 decag. „cuișoare“. În curs de 1 oară, cât ține ferberea, spuma se înlătură de repețite-ori. Fertura astfel dobândită se amestecă cu 1 chilog. strugurei („rosine“) de boltă în stare pisată și se pune la dobit într'un butoiăș curat asemenea mustului de struguri.

În scopul de a pregăti lictar (chisăliță, povidlă), fructele de soc se culeg după coacerea deplină, se pisează și se străcură prin o fașie de postav nou. Mustul se amestecă cu zahăr multșor și se ferbe cu incetul într'un vas mare de lut până-ce a dobândit vârtoșimea aluatului.

Unde și cum ar trebui iernată ghinda?

În scopul de a ierna ghinda (ghindea) atât de nutritoare și priincioasă rimătorilor, alegem un loc svântat și la îndemână și o așezăm rinduri-rinduri printre nêsip uscat, mărunt și proaspăt. Grămada să nu fie mai înaltă de o schioapă, poate fi însă ori-cât de lungă. Deasupra se pune un așternut de frunziș uscat, însă nu tocmai gros, deoarece inferbentarea strică mai ușor decât gerul. În ajunul iernii se adaugă o nouă pătură de frunziș uscat, ear' cu începerea primăverii, așternutul se înlătură treptat, trecerea grabnică dela frig la căldură fiind stricăcioasă. Împotriva șoarecilor și umezelii se recomandă împrejmuirea grămezii cu un șanț cufundos și strîmt.

Ghinda se mai poate ierna în gropi de 1/2 metru adâncime cel mult. Printre ghindă și mai ales pe fundul gropii se așterne nêsip mult; deasupra se pune frunziș și apoi un strat nu prea gros de țerînă. Groapa se înzestrează cu 2—3 mănunchiuri de paie sau cu un mic horn (coș, bucin) de nuiele, care să mijlocească premenirea aerului și îndepărtarea umezelii asudate. Cât ține gerul și pe când aerul este umed, hornul rămâne astupat cu muschiu, paie sau altceva.

Pivnițele sau bordeele de păstrat ghinda să fie cât mai aeroase și uscate; altcum ghinda trece în mucezire.

Pășunatul în ajunul iernii.

Vrednic de osândit este obiceiul de a paște fênațele (livezile, riturile) tocmai până în ajunul iernii. De cumva ierburile sînt mărișoare și timpul priincios, calea - valea. Dacă însă fênațul rămâne pleșugit peste iarnă, numeroase rădăcini degeră, în paguba recoltei următoare.

Deci una din trei: sau că iarba e destul de mare întru a scuti rădăcinile sau că punem toamna gunoiu drept adăpost, sau că nu îngăduim vitelor să pască până într'un târziu. Într'aceea ierburile produc odrasle noue, oare-cum înadins menite ca scut pentru rădăcini.

Pășunatul în ajunul iernii mai are și scăderea, că vitele sînt expuse la răceală și că se cufundă în pajiștea înmuiată de ploii, cășunând urme adânci și nimicind sumetenie de ierbari prețioase, în folosul buruienilor adese netrebnice. Aceasta se întemplă mai cu seamă în fênațele umedoase din firea lor.

Trifoiul și indeosebi trifoiul tînăr, atât de gingaș, de asemenea se rărește și îndură mare stricăciune, pleșugit fiind în ajunul iernii.

Cruțați ochii copiilor!

Despre îngrijirile, la care ar trebui supuși ochii în vârsta copilăriei, vestitul medic (doctor) L. Webster Fox dă următoarele povețe:

Nu îngăduiți ca lumina să ajungă la ochii copiilor în somn.

Nu îngăduiți copiilor să-și pironească ochii asupra aceluiași obiect (lucru) timp mai îndelungat.

Nu le îngăduiți să cetească prea mult noaptea la lumină.

Nu le îngăduiți să cetească în călătoriile pe calea ferată cărți sau alte scrieri cu litere (slove) mărunte.

Fiind scurți de vedere, nu le cumpărați ochelari dela precupeți-călători, ci prin mijlocirea unui medic.

Îngăduiți copiilor să facă dese mișcări pe fênațe și câmpuri; verdeața fiind priincioasă ochilor.

Până la vârsta de 6 ani, nu le îngăduiți cetirea în cărți.

Sîmburii bostanilor de prăsilă.

De prăsilă se vor alege numai și numai bostani (lubenițe, cucurbete, ludae, lube, dovleci, tidve) aveau foarte mari, grei, îndeplin coți, groși la miez și de soi bun.

Ca fiind roditori (mănoși) se privesc cu drept cuvânt sîmburii (sămênța) aflători în jumătatea dinspre coada bostanilor; cealaltă jumătate cuprinde sîmburi multpuțin neroditori (sterpi), care trebuie altcum folosiți. Drept-aceea, bostanii de prăsilă se vor despica în jumătățile indegetate, îngrijind firește, nu cumva sîmburii dinspre coadă să se amestece cu ceialalți.

Sîmburii astfel aleși se scoc cu mēduvă (măruntăi) cu tot și se pun undeva la dobit în curs de 4—6 zile, apoi se spală frumos într'un ciur și se uscă numai decât la soare. După-ce se vor fi uscat îndeplin, ei se freacă bărbătește între degete și se iernează într'un săculeț de pânză, în pod sau alt loc uscat, aeros și ferit de șoareci.

Gelatina de mere.

Gelatina este un fel de lictar subțire, foarte dulce și încâtva străveziu, care se poate găti din mere fel și fel, dulci și acre, coapte și necoapte, culese în regulă sau căzute și chiar din mere cam vermēnoase și pe jumătate putrede. După-ce s'a înlăturat tot ce e stricat, ele se spală frumos, se taie în patru și se curăță de cocean și sîmburi, însă nu și de coaja deasupra, care dă gelatinei mirosul plăcut. Bucățile curățite se pun într'o oală cu apă, care se așează seara pe cărbuni la foc sau în frigētoarea cupto-

rului încălzit bine. Dacă până în ziua următoare s'au înmuiat așa, că pot fi străpunse cu un paiu, atunci se străcură apăsător prin o țesătură groasă de in. Mustul grosior se amestecă cu aproape tot atâta zahăr și se ferbe în curs de 2—3 oare, până-ce a dobândit vârtoșimea smântânii.

Boabele de jneapen ca leac.

Durerea de cap, de care atâția oameni se tânguesc, trebuie privită ca provenind mai ales din stomacul (rinza) stricat prin bucate nepriincioase sau anevoie de mistuit.

Un leac foarte ieftin și tămăduitor este să bem dimineața pe nemâncate câte un păhar de apă, în care s'au turnat mustul a 10—15 boabe (boane, bobite; fructe) coapte de jneapen (ienupăr; lat. Inuperus communis).

Curățirea sculelor de argint.

Pentru de a curăți inele, cercei, tabachere (doze), furculițe și alte scule de argint, mult-puțin ruginite, cel mai ieftin și nimerit mijloc este frecarea cu o periuță sau pele de căprioară (dela mănui vechi), care s'a fost înmuiat în apă saturată cu „antichlor“.

Cum se pot scoate din haine petele de grăsime?

Pentru a scoate din haine petele de grăsime vedem întrebuintându-se mijloace fel și fel. Un practic mijloc este să topim în apă o mică cătățime de potașă, numită și potaș (un fel de sare), adăugând apoi o lămăe tăiată în bucăți mici. După-ce a stat 2 zile, apa gătită astfel se pune într'o sticlă, care se astupă bine.

Spelarea sticlelor.

Chiar și sticlele cele mai murdărite, d. p. sticlele, în care s'au fost păstrat ulei (oleiu, oloiu), petrolu și c. l., se pot curăți bine, dacă se pun în ele puține țărițe (făină) de ferestreu (frez) în amestec cu apă multișoară și apoi se spală bărbătește și se clătesc.

Reînălbirea pânzăturilor.

Prin aceea, că stau neîntrebuintate cu anii, în scrin (dulap, armar) sau și aiurea, pânzăturile de in și bumbac capătă un fel de pete murdare, gălbînii. Un vechiu și cunoscut mijloc este reînălbirea la soare. Mult mai ușor isbutim punând asemenea pânzături ca să steie peste noapte în zara (zărul) ce rămâne când cu facerea untului. Dacă petele nu s'ar fi dus bine, operația se repețește.

Două expoziții

arangiate de

Reuniunea română de agricultură din ctal Sibiiului.

I. Expoziția de poame.

Programul

primei expoziții de poame arangiate de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului” în opidul Seliște.

1. Expoziția se va deschide Joi în 4 Octomvrie a. c. st. n. la orele 8 $\frac{1}{2}$ dimineața și va dura până Luni în 8 Octomvrie a. c. la 2 ore după prânz, când va urma apoi premiarea, după ținerea unui discurs despre fabricarea vinului de poame din partea vicepreședintelui reuniunii dl avocat Ioan de Preda.

2. Ca exponenți pot participa afară de membrii reuniunii, toți locuitorii de pe teritoriul comitatului Sibiiu, decât că premiile în bani se vor acorda numai membrilor reuniunii.

3. La expoziție se admit afară de poame de tot felul și soiul și preparate din poame: lictaruri, poame uscate sau ferte, vinuri, rachiuri și oțeturi de poame etc., mai departe mașini și unelte pentru culegerea sau pregătirea poamelor, precum modele și unelte de instrucțiune sau perfecționare în pomărit.

4. Fiecare exponent are să prezenteze pentru expunere: din mere, pere sau perseci cel puțin 5 exemplare bine dezvoltate; din prune, nuci, struguri etc. atâtea câte se recer ca să umple un tăier. Excepții se fac numai în poame de o deosebită valoare, care nu se produc încă în masse mari, precum și cu poame de o deosebită mărime. Exponentul are să însemneze numirea locală și încât va fi posibil și cea pomologică a poamelor de el expuse.

5. Poame putrezite, găunoase sau stricate sunt excluse dela expoziție.

6. Obiectele destinate pentru expoziție au să fie transportate pe spesele exposantului și predate administrațiunii expoziției — comitetului arangiator local — cel mult până Marți în 2 Octomvrie la 6 ore seara.

7. Obiectele care nu se lasă ca dar reuniunii sunt a se lua în primire până Marți în 9 Octomvrie c. la 12 ore din zi, căci de aci înainte nu se mai garantează pentru ele.

8. Cei-ce expun poame spre vânzare pentru orientarea cumpărătorilor au să expună cel puțin 20 exemplare nealese.

9. Premii se vor distribui:

- a) unul de 2 fl. și două de câte 1 fl. în argint, pentru cele mai perfecte și valoroase mere, după judecata juriului;
- b) unul de 2 fl. și două de câte 1 fl. pentru cele mai perfecte și valoroase pere;
- c) patru premii de câte 1 fl. pentru cele mai bune și valoroase: perseci, prune, nuci și struguri, după judecata juriului;
- d) un premiu de 2 fl. și altul de 1 fl. pentru cele mai perfecte și valoroase preparate din poame;
- e) un premiu de 2 fl. și altul de 1 fl. pentru cele mai perfecte și practice mașini sau unelte auxiliare (ajutătoare) la pomărit, după judecata juriului;

10. Afară de premiile în bani se vor distribui *diplome de recunoștință*, tuturor aceloră, care se vor fi distins ori cum prin obiectele de ei expuse.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”, ținută la 17 Septemvrie n. 1894.

Ioan de Preda, Victor Tordășianu,
vicepreș. secretar

II. Expoziție de vite.

Programul

expoziției de vite, ce se va ține Joi la 22 Septemvrie (4 Oct.) 1894 în opidul Seliște.

1. În scopul de a înainta economia de vite, «Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului» va arangia la 4 Octomvrie st. n. 1894 în comuna Seliște o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 9 oare înainte de amezi și până la 1 oară după amezi, când va urma premiarea.

Expoziția se va ține pe locul numit »In Petriș«.

3. În expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele aparținătoare cercului pretorial al Seliștei.

Pentru vitele aduse din afară de Seliște se cer pasapoarte în regulă.

Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească că au ținut înșiși vitele în timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete; altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul arangiator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refusa primirea, însă numai din cause binecuvântate.

La fiecare vită, respective grupă de oi se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5: Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui douăzeci-și-patru de premii în suma totală de 100 fl. în argint, dăruiti de reuniune, și anume se vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină.)

- a) tauri de 3—5 ani: 1 premiu de 8 fl.;
- b) vaci de 3—8 ani: 1 premiu de 6 fl., 2 premii de câte 5 fl., 1 premiu de 4 fl. și 1 premiu de 3 fl.;
- c) junci, junince și tăurenci, de 1—3 ani: 1 premiu de 5 fl., 2 premii de câte 4 fl. și 3 premii de câte 3 fl.;
- d) viței și vițele de $\frac{1}{4}$ — 1 an: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl.

Grupa II. Oi de prăsilă.

- a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 5 fl. și 2 premii de câte 4 fl.;

- b) noatini din 1894: 1 premiu de 3 fl. și 2 premii de câte 2 fl.;
- c) noatine din 1894: 1 premiu de 3 fl. și 2 premii de câte 2 fl.;
- d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl.

II. Premiarea.

1. În scopul premiării, comitetul central al reuniunii agricole a ales un juriu de 24 membri în persoanele domnilor: Ioan de Preda, ca președinte al juriului; Onoriu Tilea, inginer, Petru Ciora, Victor Tordășianu, oficiali consistoriali, toți din Sibiiu; Dr. Liviu de Leményi, protopretor în Seliște; George Bratu, Vasile Iuga, economi în Tilișca; Ioan Lazar, învăț. pens. în Galeș; Nicolae Lupășiu, Vasile Dădărlat, Nicolae Peligrad, Dumitru Opr. Borcea și Nicolae Herța, economi în Seliște; Dumitru Suciu, econom în Vale; Ioan Topârcean, econom în Sibiel; Dionisie Decei, capelan gr.-cat. și Alexandru Drăgan, notar com. în Orlat; Ioan Manta, preot; Ilie Măcelariu și Ioan Voicu, economi în Gura-riului, Ilie Măgean, Bucur Răspop, economi în Săcel; Tănase Moga, econom în Mag; Antonie Gherman în Aciliu. Membrii absenți sau împedecați dela vot se înlocuesc prin suplenți sau prin alegerea altor persoane potrivite.

2. Nu este iertat a funcționa nimeni ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai deaproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiării, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înrîurească cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărînd cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează în totdeauna. La cas de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premiări se votează deschilinit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o listă separată care, odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sərbătorec, ținându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului și comitetului arangiator, a exponenților și publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: »Adevăresc primirea în regulă a premiului«.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul scris de președintele și secretarul juriului se păstrează în archiva reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încurajia adevărata propășire în economia vitelor. Drept-aceea, în

privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele, altcum defectuoase încâtva, se pot premia în rînd cu vitele oare-cum desevîrșite. Intervenind împregiurările de mai sus, chiar și ăntăietate se va da vitelor de a doua mână. Dar' nici măcar în totala lipsă de alte mai bune nu este iertat a premia vite hotărît rele sau avînd scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, care din una sau altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia care au prăsit înșiși vitele, vor avî ăntăietate față cu aceia care au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ an cel puțin.

5. Același exponent nu poate dobîndi decît un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au ăntăietate, presupunînd că vitele lor sînt deopotrivă.

B. În special.

I. Bovine (viței, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, care întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blănde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da ăntăietate vitelor de rasă curată.

2. Între scăderile care nu îngăduie premiarea se numără: Trup bolnăvicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc).

3. Ca semne de lapte mult se consideră: trup prelungit, piept larg și foale șerpuit de vină groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gras, înzestrat cu pîr scurt și moale și avînd patru țife moi, deopotrivă de mari; pele molatecă, pîr subțire și privire blăndă.

4. Ca bune de îngrășat sînt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătareată, pele mișcăcioasă, pîr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, copite sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

1. ăntăietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnose, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă, deasemenea se cuvine ăntăietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigaie și stogoșe se preferă rasei bărsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”, ținută la Sibiu în 17 Septembrie n. 1894.

Ioan de Preda, ViCTOR TORDAȘIANU,
vicepreședinte. secretar.

Știri economice.

Oprirea fumatului. În cursul vremilor s'au făcut legi anumite pentru a stîrpi obiceiul fumatului cu totul.

Abbas I., șahul (regele) Persiei porunci să se taie buzele tuturor supușilor, cari s'ar fi încumetat să fumeze. Celor-ce trăgeau tăbac (tutun) pe nas li-se tăia nasul. Țarul (împăratul) rusese Michail Feodorovici spănzura pe toți fumătorii. Papii Urban VI. și Urban VII. afurisiau pe toți fumătorii. Regina Isabela a poruncit a se strînge toate tabacherile (dozele) din Spania și le-a dăruit bisericilor. Richelieu (cet. Rîșliö), vestitul ministru și cardinal francez, a pus pe tăbac o dare uriașă.

Cel mai mare dușman al tăbacului a fost regele Iacob II. din Anglia; tăia capul nemeșilor fără judecată, când fi prindea fumând. El însă a pățit-o. Se îndrăgostise de o Italiancă până la nebunie și-i împlinia toate dorințele. Nemeșii au mituit pe Italiancă, care a început să fumeze în fața regelui și a înduplecat pe acesta să fumeze dintr'o pipă (lulea). Odată ușa se deschide, vre-o 20 nemeși intrară și găsiră pe rege fumând din greu. A fost un ris în toată țeara și regele a fost silit să-și retragă legea strașnică contra fumătorilor.

Podul peste Dunăre în România.

Știut este, că între Fetești și Cernavoda (Dobrogea) s'a început anii trecuți clădirea unui pod, cel mai uriaș din Europa. Partea podului dela Borcea este isprăvit ca zidărie. Acum se lucrează la așezarea ferului. La 15 Noemvrie v., acest pod va fi cu totul gata. De asemenea este isprăvită zidirea podului dintre Borcea și Dunăre, în lungime de 1500 metri. La 1 Octomvrie va fi gata și această parte. Toată iarna se va lucra la așezarea ferărilor, așa că în primăvară și acest pod va fi isprăvit. În același timp se va face și calea ferată ce duce din gara Fetești până la podul ridicat peste Borcea.

În Dunăre toate picioarele de peatră sînt isprăvite. Ele sînt în număr de patru în apă și două pe malurile Dunării. Picioarele au înălțimea de 10 m. de-asupra apei.

Coloarea pecetilor. După moda îndatinată astăzi în „lumea mare”, ar trebui să aplicăm la pecetluirea (sigilarea) anușurilor de logodnă și de căsătorie ceară albă, la cele de moarte neagră și viorie pe scrisorile de compătimire. Scrisorile neguțătoresci se pecetluiesc cu ceară roșie în fața ținoberului, cele de dragoste cu ceară trandafirie, cele de felicitare cu ceară verde. Vênătul este coloarea statorniciei, galbinul a jalușiei, verdele deschis: al imputării. Fetele aplică ceara trandafirie; ear' prietenii ceara vênătă.

Filoxera le Ighiu. Un comisar regesc a examinat zilele trecute viile de lîngă orașelul Ighiu în Ardeal și a găsit mai bine de un jugăr de viie molipsit de filoxeră. Ivirea filoxerii în acest ținut prevestește un viitor din seamă afară trist; căci ceea-ce e Tokay pentru Ungaria propriu zisă, este pentru Ardeal Ighiu și comunele învecinate: Țelna, Șard, Cricău, Bucerdea-vinoasă și c. l., unde poporul trăește mai ales din vinul mult și bun ce produce.

Congresul stuparilor. Adunarea umblătoare (39) a stuparilor din Austro-Ungaria și Germania s'a început la 3 Septembrie n. în Viena. Au luat parte aproape 300 membri,

între care și căpetenia stuparilor, vestitul Dr. Dzierzon.

Vulpe bătrână. Înainte cu doi ani a murit la Tunbridge în Anglia o vulpe imblănzită, care trăise în colivie (cușcă) nu mai puțin de 14 $\frac{1}{2}$ ani. Sora ei a orbit, dar' altcum e voinică.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 203. Am cumpărat o păreche de boi din trg și eram în credință, că n'au nici un cusur. După-ce 'i-am adus acasă, am observat, că unul are în nările nasului niște bubite mici și roșii, care-l neliniștesc; mereu se scarpină și suflă greu pe nas. Am cercat cu unsoare și unt de oi, dar' îndeșert. Vă rog de un sfat.

I. Pop,
econom.

Răspuns. Semnele indegetate se ivesc la mai multe boale de pele. Din o expunere așa scurtă, nu putem face deosebirea cuvenită. Rămâne deci să te adresezi la un veterinar (medic de vite), care să știricească mai ăntăiu felul boalei, intervenind apoi cu leacuri potrivite.

Întrebarea 204. M'am fost lovit, sînt acum 22 de ani, la un picior în fluer. De atunci încoace m'am lovit încă de 9 ori în același fluer. Din cauza mîncării acre de post, vara pe căldură 'mi-se obrintește piciorul și am căpătat rană, care acum s'a ivit din nou. Mai nainte m'am fost vindecat cu medici și cum am putut. Vă rog să-mi spuneți în iubita noastră foaie, unde aș pute afla un medic destoinic în ale vindecării ranelor sau care leac s'ar potrive?

Săliște

T. P.

Răspuns. Rane atât de învechite nu se pot vindeca cu una cu două, ori-cât de potrivit ar fi leacul ce 'ți-am recomanda din depărtare. Un medic aveau destoinic în ale ranelor este Dr. Otto, medicul-șef al spitalului civil din Sibiu. Dacă-ți îngăduie timpul și mijloacele, rămăi în spitalul amintit sau în „spitalul evanghelic” de alătura, unde mai în grabă se va tămădui rana decît trăind acasă ca de obicei.

Întrebarea 205. Pacostea a voit să capăt la picioare nu mai puțin de 5 bătături (ochiuri de găină), dintre cari 2 în talpă. Am cercat în chip și fel să le stîrlesc, dar' n'am isbit. Bătăturile și mai ales una din talpă mă supără une-ori grozav. Fie-mi deci iertat a mă ruga să-mi spuneți un mijloc de stîrpire sau măcar alinare.

B. St. ....
învățător.

Răspuns. Ține picioarele în apă foarte caldă până-ce se va fi înalbit și înmuiat pelea cornoasă, apoi scobește bătăturile cu ajutorul unui condeiu de gască. Un alt mijloc deplin sigur este alifia „(emplastrul) pentru bătături de Meissner”, cari stîrpește bătăturile în curs de 3 zile, ear' negeii în curs de 24 oare.

Posta redacției.

Dlui S. Moldovan în B. Nu putem ști, ce vei fi înțelegînd sub numirea „feșteală de coji de nucă”. Cojile verzi de nucă se aplică ca mijloc de a înegri pîrul cărunt. Despre aceea că ar servi la feștitul (văpsitul) podinelor, nu avem cunoștință. Cea mai trainică și îndatinată pentru podini este vâpseala de oleiu (oleiu, uleu), castanie sau de un galbin întunecat. Dacă vorba e de altceva, descrie apriat ce voești, spre a ne lămuri.

LOTERIE.

Tragerea din 22 Septembrie n.

Timișoara: 5 57 68 70 16
 Viena: 29 77 59 5 19

Tragerea din 26 Septembrie n.

Brünn: 38 21 54 4 53

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. d. Înălț. s. Cruci, gl 6, sft. 4.	rés. ap	
Dum.	18 Cuv. Eumenie	30 Ieronim	5 59 5 40
Luni	19 Muc. Trofim	1 Oct. Rem	6 0 5 37
Marți	20 Muc. Eustatie	2 Leodegar	6 2 5 35
Merc.	21 Apost. Codrat	3 Candid Oct.	6 3 5 33
Joi	22 Muc. Foca Sfințitul	4 Franc. Sev.	6 5 5 31
Vineri	23 † Zăm. S. Ioan Rot.	5 Placidu	6 7 5 9
Sămb.	24 Mța. Tecla	6 Bruno	6 9 5 27

Cancelaria avocatului**Dr. N. Olariu**

se află [2171] 1-3

str. Cîsnădiei nr. 7.

Hârtie de scrisori
 cu inscripția

„Totul pentru Națiune!”

lozinca sublimă a Fetelor Române
 efectuează **Librăria „Institutului
 Tipografic”** în ori-ce mărime de
 hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii
 sau fără cutii.

Foaie ilustrată pentru familie**„VATRA”**

sub direcțiunea

dilor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuie în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactată.

Nici vieața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educației, higienii, îmbrăcăminte, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA”

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

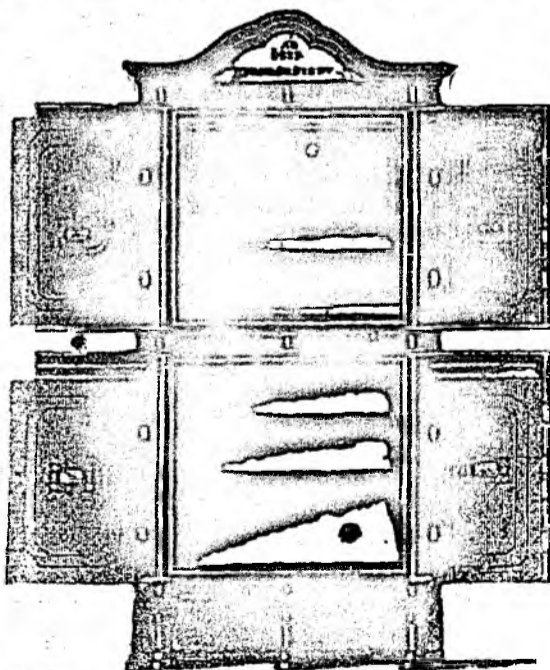
Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic” Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘTEA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 13-30

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

**Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți
 și documente**

— sigure contra focului și spargerii —

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi,
 cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[387] 17—

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

— Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco. —

CONCURS.

Lângă învățătorul ordinar din **Gichișul-de-jos** e lipsă de un învățător-adjunct, care va avea de ambulat și la **Codor** 3 zile în săptămână. Salariul e 200 fl. plătiți în 3 rate anuale și anume la 1 Octomvrie, 1 Ianuarie și 1 Maiu. Doritorii de a dobândi această stațiune docențială să-și substearnă recursele lor provăzute cu testimoniu de calificățiune, **până la 7 Octomvrie n. a. c.** la senatul școlar în Gichișul-de-jos, posta din urmă Dej.

[2146] 1—1
Zorovavel Perhaiția,
preot și dir. școlar.

ANUNȚ.

Proprietarii ori întreprinzătorii care ar avea lipsă de peatră, constatată prin ingineri și directorul dela direcțiunea căii ferate a Dejului și prin alți pricepători, ca cea mai bună pentru ori-ce lucru la (dificări etc., în apropiere și loc ușor de calea terată ce conduce la salinele salicidale ale Ocnei-Dejului, se vinde cu prețuri moderate prin măsura metru cubic, sau prin exarândare pe doi sau trei ani, întreg teritorul băii de peatră.

Doritorii care ar avea lipsă de acest material au a se adresa la subscrisul

Ocna-Dejului, la 19 Sept. 1894.

[2151] 1—1
Teodor Tămaș,
învățător în pensiuine, ca proprietar.

Anunț.

[2153] 2—3

Ne mai putându-mă ocupa cu economia de vite pun în vânzare

vaca de rasa „Pinzgau“,

cumpărată în toamna anului trecut dela comitetul „Reuniunii române agricole din Sibiu“. Vaca fatată în Februarie a. c. și gonită cu taur de rasa „Pinzgau“, dă peste 3 cupe lapte pe zi și are vârsta de 3 1/2 ani. Prețul 200 fl. solvibili la termenele și între condițiunile stabilite de comitetul reuniunii agricole.

Doritorii să se adreseze la

Ioan Ivan, notar
în Gurarului (p. u. Orlat).

Se caută

Un învățăcel

dintr'o casă bună, care a absolvat cel puțin II. clasă gimnaziale sau reale pentru

„Institutul Tipografic“ în Sibiu.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38x28 cm.

Prețul 50 cr.

Instalat Tipografie T. Lăviu Albai.

Oroloage de aur pentru dame dela 15 fl. în sus.

P. T.

Am onorul a anunța prin aceasta cu distins respect, că am deschis sub firma

Julius Erös,
Sibiu, strada Cismădiei nr. 41,
un atelier de ciasonnicar

împreunat cu un deposit bine asortat de oroloage.

1895

Prin praxa mea de mai mulți ani în bransa aceasta, prin convexiunile mele cu firmele cele mai acreditate și mai ales fiind provăzută cu capitalul necesar, mă aflu în plăcuta poziție a fi în depositul meu totdeauna numai oroloage de speciiile cele mai bune și cu prețurile cele mai ieftine. Astfel am totdeauna în deposit oroloage de Longines Bîlodes, Halbmond, Stern, Hahn

și Urala, care fabricate sânt sigur cele mai bune oroloage de buzunar de Svîțera. Afară de acestea am în deposit cele mai bune și mai noue oroloage cu călindar, oroloage cu pendulă, oroloage deșteptătoare, oroloage de părete, oroloage de decorațiune, lanțuri pentru oroloage, coliere, jujumuri și juvaere, de aur, de argint, de nickel și de metal alb, asemenea tot felul de părți constitutive de oroloage, precum sticle, arătători, coarde, verigi, carabine, cheițe și tot felul de articoli aparținători branșei acesteia. În atelierul meu se execută toate reparaturile bine și ieftin; comanda de din afară, cu considerare la portul postal, se execută deasemenea foarte ieftin și cu îngrijire. Pentru tot orologiul, care s'a reparat, ori s'a cumpărat la mine dau garanție cinsită de 2 ani; praxa mea îndelungată de mai mulți ani și activitatea mea continuă mă îndreptătesc la speranța, că cât de curând îmi voi asigura încrederea p. t. publicului. Rugându-mă pentru sprigin binevoitor, semnez

[2078] 4—10

cu distinsă stîmă

Julius Erös.

Oroloage cu pendulă (regulator), se trage odată la 8 zile, dela 10 fl. în sus.

„VICTORIA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, str. principală nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții **fl. 300.000**; Fond de rezervă **fl. 70.000**.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abzicere.

Darea de venit după interes înacă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restitnesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[1418] 18—7

G2.

Un mijloc de casă probat de mai mulți ani.

[482] 27—45 Gichtfluidul lui Kwizda

Fricțiune întăritoare înainte și după ture mari.

Gichtfluidul

Prețul unei sticle 1/4 l fl. v. a.

Gichtfluidul

Se poate căpeta

 Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercuală Korneuburg.

lui Kwizda

Prețul unei 1/2 sticle 60 cr. v. a.

lui Kwizda

în toate farmaciile.